

**Nr 65.**

Ankom till riksdagens kansli den 23 mars 1928 kl. 4 e. m.

*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till folksanatorierna m. m. jämte en i ämnet väckt motion.*

(3:e avd.)

I den till riksdagen den 4 januari 1928 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln, punkten 60, föreslagit riksdagen, att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till folksanatorierna för budgetåret 1928—1929 beräkna ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 17 februari 1928 dagtecknad, till riksdagen avläten proposition, nr 85, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att under femte huvudtiteln, avdelningen medicinalstaten samt hälso- och sjukvården, underavdelningen sjukvårdsanstalterna, för budgetåret 1928—1929 anvisa

*dels* till folksanatorierna ett extra anslag av 150,000 kronor;

*dels ock* till vissa arbeten inom köksavdelningen vid Österåsens folksanatorium ett extra reservationsanslag av 140,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Till upprätthållande av verksamheten vid de huvudsakligen genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade folksanatorierna vid Österåsen, Hessleby, Hålahult och Spenshult hava alltsedan år 1905 anslag beviljats av riksdagen. För vardera av budgetperioderna 1924—1925 och 1925—1926 upptogs anslaget till 200,000 kronor, men för budgetåret 1926—1927 sänktes detsamma till 150,000 kronor. I riksstaten för budgetåret 1927—1928 är anslaget även upptaget till sistnämnda belopp.

För användningen av anslaget gälla föreskrifterna i Kungl. Maj:ts brev den 8 juli 1904 med däri genom brev den 9 juli 1920 gjord ändring. Enligt dessa föreskrifter skall statsanslaget redovisas på samma sätt som avkastningen av jubileumsfondens räntebärande tillgångar och fondens övriga inkomster, dock så att när överskott å fondens årsinkomster uppkommer efter det nödiga avskrivningar blivit verkställda, dessa överskott skola redovisas på särskilt konto såsom reserverade medel. Sålunda reserverade medel — »reserverade medels fond» — få icke av överstyrelsen för fonden användas,

med mindre Kungl. Maj:t efter anmälan av överstyrelsen prövat och godkänt de ändamål, för vilka medlen i fråga äro avsedda att tagas i anspråk.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande proposition har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herr *G. Strindlund* väckt motion nr 438, däri hemställts, att riksdagen måtte besluta att till vissa arbeten inom köksavdelningen vid Österåsens folksanatorium anvisa ett extra reservationsanslag av 151,720 kronor.

Till stöd för sitt förslag har motionären anfört:

I proposition nr 85 hade Kungl. Maj:t, bland annat, föreslagit riksdagen att till vissa arbeten inom köksavdelningen vid Österåsens folksanatorium anvisa ett extra reservationsanslag av 140,000 kronor.

Förslaget grundade sig på en framställning från överstyrelsen för konung Oscar II:s jubileumsfond, varvid dock i anslutning till av 1927 års besparingsnämnd avgivet utlåtande (alternativ II) vissa inskränkningar företagits i av överstyrelsen uppgjord plan. Besparingsnämndens ifrågasatt förslag beräknades draga en kostnad av 136,700 kronor, vilken summa av departementschefen avrundats till 140,000 kronor, under det att överstyrelsens beräknats kosta 150,610 kronor.

Överstyrelsen hade gjort besparingsnämndens utlåtande till föremål för en ingående kritisk granskning och vidhållit sitt förslag av den 20 september 1927, eventuellt med en ökning av kostnaderna för nya ventilationsanordningar i överensstämmelse med vad av nämnden ifrågasatts. Nämnda kostnadsökning uppginge, enligt vad i propositionen lämnade uppgifter gäve vid handen, till 1,110 kronor.

Av överstyrelsens i propositionen refererade yttrande över besparingsnämndens utlåtande syntes framgå, att de föreslagna inskränkningarna åtminstone till viss del skulle drabba ändringsarbeten, som måste anses väl motiverade, och detta kunde lätt medföra större kostnader inom en snar framtid.

Utskottets  
yttrande.

Vidkommande Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av ett anslag å 150,000 kronor till folksanatorierna eller samma belopp, som för innevarande budgetår beviljats, har förslaget härutinnan icke givit utskottet anledning till erinran.

Vad angår Kungl. Maj:ts förslag om anvisande av medel till vissa arbetens utförande vid Österåsens folksanatorium, vilka arbeten uppenbarligen äro av behovet synnerligen påkallade, har utskottet vid granskning av detta förslag icke kunnat undgå att finna de av överstyrelsen för konung Oscar II:s jubileumsfond gjorda erinringarna mot sätet för dessa arbetens utförande, i överensstämmelse med vad Kungl. Maj:t föreslagit, böra tillerkännas visst berättigande. Särskilt gäller detta förslaget om ersättande med en handhiss av den mellan bottenvåningen och källaren till inrättande föreslagna elektriska hissen. Nackdelarna av ett sådant utbyte synas utskottet påtagliga, och lärer fördenskull hissanordningen böra utföras i överensstämmelse med överstyrelsens förslag. Någon höjning av det äskade anslaget torde dock av denna anledning vara erforderlig, och har utskottet ansett, att denna höjning bör bestämmas till 5,000 kronor. I den mån övriga av Kungl. Maj:t föreslagna, till kostnadsminskning ledande ändringar i överstyrelsens förslag

kunna komma till utförande, utan att ändamålsenligheten eftersättes, har utskottet intet att erinra häremot och har alltså funnit sig sakna skäl att föreslå någon avvikelse från Kungl. Maj:ts förslag. På grund av denna utskottets ståndpunkt har utskottet ansett sig kunna förorda, att anslaget bestämmas till 145,000 kronor.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition och herr Strindlunds ovanberörda motion, II: 438, under femte huvudtiteln, avdelningen medicinalstaten samt hälso- och sjukvården, underavdelningen sjukvårdsanstalterna, för budgetåret 1928—1929 anvisa

a) till folksanatorierna ett extra anslag av 150,000 kronor;

b) till vissa arbeten inom köksavdelningen vid Österåsens folksanatorium ett extra reservationsanslag av 145,000 kronor.

Stockholm den 23 mars 1928.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

---

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, A. C. Lindblad, J. L. Widell, J. Nilsson* i Malmö, *O. Bergqvist, J. G. Waller, E. A. Hallin, J. B. Johansson* i Fredrikslund, *C. Johansson* i Hälsingborg, *K. E. Andersson* i Eliantorp, *D. A. Petrén* och *D. Hansén*;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, A. Wiklund, C. R. Jansson* i Falun, *P. Nilsson* i Bonarp, *S. Bengtsson* i Norup, *L. J. Carlsson-Frosterud, P. M. Olsson* i Blådinge, *E. Kristensson* i Göteborg, *B. F:son Holmgren, O. Andersson* i Höör och *G. Strindlund*.

---